

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Верховної Ради України «Про звернення до Кабінету
Міністрів України щодо розробки і затвердження державної програми
«Сила волонтерів - відновлення громад»

Обґрунтування необхідності прийняття постанови

Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України, що триває з 24 лютого 2022 року, призвела до масштабних руйнувань інфраструктури в багатьох територіальних громадах, особливо в деокупованих та прифронтових регіонах. Зруйновані житлові масиви, школи, заклади охорони здоров'я, об'єкти культури та адміністративні будівлі створюють суттєві ризики для нормального функціонування громад, повернення внутрішньо переміщених осіб, соціальної стабільності та відновлення економіки.

В умовах обмежених можливостей державного та місцевих бюджетів, а також навантаження на систему управління та кадрові ресурси, особливої ваги набуває діяльність волонтерських організацій. Вони здійснюють ремонтні роботи, забезпечують громади матеріалами, технікою, фахівцями, мобілізують суспільство та міжнародну підтримку, часто виступаючи єдиним джерелом допомоги для постраждалих населених пунктів. Важливою і дедалі помітнішою частиною цього руху стають ветерани війни, які після повернення зі служби долучаються до волонтерської діяльності, привносячи організаційну дисципліну, бойовий досвід та глибоке розуміння потреб громад, які пережили збройний конфлікт. Разом із тим, до відновлення України активно залучаються іноземні волонтери - громадяни іноземних держав, які добровільно надають фізичну, фахову або матеріальну допомогу, зміцнюючи міжнародну підтримку та розширюючи ресурсний потенціал відновлення.

Водночас, відсутність державної стратегії підтримки волонтерських ініціатив, законодавчих гарантій, інструментів фінансування, координаційних механізмів та системи сертифікації обмежує ефективність і масштабування цих зусиль. Особливої уваги потребують питання системної інтеграції ветеранів війни до волонтерських програм відновлення, а також відсутність чітких правових механізмів залучення, реєстрації та захисту іноземних волонтерів на території України.

У зв'язку з цим виникає об'єктивна потреба у розробці та затвердженні на державному рівні цільової програми «Сила волонтерів - відновлення громад», яка забезпечить підтримку, координацію та розвиток волонтерських ініціатив у процесі відновлення інфраструктури України.

1. Мета постанови

Метою постанови є звернення до Кабінету Міністрів України з дорученням розробити і затвердити державну програму «Сила волонтерів - відновлення громад» з обов'язковим передбаченням серед джерел її

фінансування коштів державного бюджету України.

2. Загальна характеристика і основні положення проекту

Проектом постанови Верховної Ради України пропонується звернутися до Кабінету Міністрів України з метою:

- 1) Розробки та затвердження у тримісячний строк державної програми «Сила волонтерів - відновлення громад» з передбаченням фінансування з державного бюджету.
- 2) Забезпечення в межах програми таких напрямів державної підтримки:
  - надання субвенцій місцевим бюджетам для реалізації волонтерських ініціатив;
  - фінансування логістичних витрат;
  - підтримка навчання, залучення фахівців, проведення сертифікації та страхування волонтерів;
  - створення координаційних платформ;
  - розроблення спеціальних заходів для залучення ветеранів війни до волонтерської діяльності з відновлення громад, включаючи програми психосоціальної підтримки, перекваліфікації та визнання їхнього бойового досвіду;
  - запровадження правових і організаційних механізмів залучення іноземних волонтерів, спрощення їх реєстрації та забезпечення правового захисту під час перебування в Україні.
- 3) Залучення до розробки програми представників волонтерських організацій, ветеранських об'єднань, органів місцевого самоврядування, асоціацій будівельників, закладів освіти, міжнародних партнерів та іноземних волонтерських організацій.
- 4) Врахування у програмі:
  - особливостей соціально-економічного становища громад;
  - рівнів руйнувань та потреб у терміновому відновленні;
  - необхідності залучення місцевих жителів до волонтерських ініціатив.
- 5) За потреби – підготовки змін до законодавчих актів, у тому числі до Закону України «Про волонтерську діяльність», з метою:
  - врегулювання питань звітності, безпеки та сертифікації;
  - спрощення доступу до державних ресурсів;
  - гарантування прав волонтерів у зонах підвищеного ризику;
  - встановлення порядку координації та правового захисту іноземних волонтерів на території України.

3. Стан нормативно-правової бази

Нормативно-правовими актами, що регулюють дану сферу, є Конституція України, Закон України «Про Кабінет Міністрів України», Закон України «Про державні цільові програми», Закон України «Про волонтерську діяльність» та інші.

Прийняття постанови не потребує внесення змін до чинних нормативно-правових актів, однак її реалізація може вимагати додаткового законодавчого врегулювання окремих аспектів волонтерської діяльності.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту постанови потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету України. Витрати, пов'язані з реалізацією програми, будуть визначатися окремо під час її розробки Кабінетом Міністрів України.

5. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта

Прийняття постанови сприятиме створенню державної системи підтримки волонтерських ініціатив, що забезпечить ефективне, прозоре та масштабоване відновлення територіальних громад України. Це дозволить оптимізувати використання людських, матеріальних і фінансових ресурсів, посилить взаємодію між суспільством і державою, сприятиме поверненню внутрішньо переміщених осіб, розвитку громад та відновленню довіри до інституцій. Окремим позитивним наслідком стане системна інтеграція ветеранів війни до мирного суспільного життя через участь у волонтерських програмах відновлення, що матиме важливе значення для їхньої соціальної реабілітації та реінтеграції. Залучення іноземних волонтерів у рамках програми зміцнить міжнародну солідарність з Україною та розширить ресурсний потенціал відбудови.

Народні депутати України

